

Dzieciństwo po rozwodzie. Opieka naprzemienna w perspektywie antropologicznej.

Celem projektu „Dzieciństwo po rozwodzie. Opieka naprzemienna w perspektywie antropologicznej” jest zbadanie nowych form życia rodzinnego na przykładzie rodzin, w których po rozwodzie rodziców dzieci wychowywane są w tak zwanej opiece (pieczy) naprzemiennnej. Opieka naprzemienna oznacza, że dziecko mieszka na zmianę z matką i z ojcem, w ustalonych, równych odstępach czasu (na przykład tydzień u matki tydzień u ojca). Zjawisko opieki naprzemiennnej jest w Polsce nowe – sądy mogą o niej orzekać od 2015 roku - choć niektóre rozstające się pary decydowały się na takie rozwiązanie wcześniej, bez oficjalnego wyroku sądowego. Za orzekaniem o pieczy naprzemiennnej stoi przekonanie, że takie rozwiązanie jest najlepsze z punktu widzenia dobra dziecka, które dzięki niemu będzie miało równie bliskie relacje z obydwójgiem rodziców pomimo rozpadu ich związku.

Uczestnikami badań etnograficznych będą przede wszystkim dzieci, które wychowują się w opiece naprzemiennnej, i to ich perspektywa będzie głównym przedmiotem zainteresowania badaczek. Badania przeprowadzone zostaną wśród dzieci w różnym wieku, a metody badawcze – przede wszystkim metody partycypacyjne, takie jak rysowanie, robienie kolaży, opowiadanie historii – zostaną dostosowane do wieku uczestniczek i uczestników. Badania przeprowadzone będą w ramach tak zwanych nowych studiów nad dzieciństwem, u których podstawy leży przekonanie, że dzieci są pełnoprawnymi aktorami społecznymi, a ich opinie we wszystkich dotyczących ich sprawach powinny być słuchane i brane pod uwagę.

Oprócz badań z udziałem dzieci przeprowadzone zostaną także wywiady z dorosłymi – rodzicami i ekspertami (np. psychologami, sędziami), a także analiza dyskursu medialnego na temat dobra dziecka w sytuacji rozwodu, i poruszającej ten temat literatury dla dzieci i młodzieży. Dzięki wszystkim tym działaniom możliwe będzie głębokie zrozumienie i opisanie nowego zjawiska jakim jest opieka naprzemienna, i szerzej – tego, jak zmienia się sposób rozumienia i praktykowania rodziny.